

**การวิจัยและพัฒนาการสื่อสารสุขภาพในระดับท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อ
เสริมสร้างสุขภาพของประชาชนชุมชนแม่ทราย จังหวัดแพร่**

**The Research and Development of Health Communication in Local Community
by Using Participatory Action Process to Promote Holistic Health
of Mae-Sai Community's Population, Phrae Province**

ศิริพร พันธุลี และ วัฒนา วณิชานนท์

Siriporn Phuntulee and Wattana Wanitchanont

ภาควิชาศึกษาพื้นฐาน มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ต.แม่ทราย อ.ร้องกวาง จ.แพร่ 54140

บทคัดย่อ

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนชุมชนแม่ทรายที่สนใจและเข้าร่วมเป็นสมาชิกนักสื่อสารสุขภาพ มีจำนวน 89 คน ซึ่งนักสื่อสารสุขภาพ (นสส.) คือ ใครก็ได้ที่สนใจเรื่องสุขภาพสามารถสื่อสารเข้าใจได้ง่าย และนำไปปฏิบัติได้ รวมถึงแนะนำการป้องกันสุขภาพได้อย่างถูกต้องแก่ครอบครัวและคนในชุมชนได้ นอกจากนี้ นสส.ชุมชนแม่ทรายยังมีบทบาทร่วมสร้างเสริมเฝ้าระวังป้องกัน และแก้ปัญหาสุขภาพของคนในท้องถิ่น เป็นสื่อกลางข้อมูลสุขภาพที่คนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงได้สะดวกและหนุนเสริมงานของภาครัฐ ทั้งนี้บทบาทของนสส.แม่ทรายควรมีความรู้เรื่องสุขภาพ มีความเสียสละ มีใจรักในการทำงานเพื่อสังคม(จิตอาสา)มีความน่าเชื่อถือ มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นผู้นำ กล้าแสดงออก มีเทคนิคการพูด การสื่อสารให้ปฏิบัติตามได้ เป็นแบบอย่างในการดูแลสุขภาพที่ดี

นอกจากนั้น นักสื่อสารสุขภาพชุมชนแม่ทรายได้เข้าร่วมอบรม ใน2หลักสูตร ภายใต้การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจของนักสื่อสารสุขภาพตำบลทรายเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการสื่อสารสุขภาพท้องถิ่น ดังนี้ 1)หลักสูตรเทคนิคการพูดในที่ชุมชน และ2)หลักสูตรเทคนิคการผลิตสื่อบอร์ดนิเทศ และการจัดรายการวิทยุเพื่อบอกเล่าวิธีการป้องกัน ดูแลเรื่องสุขภาพ และการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพ ทั้งนี้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกับนักสื่อสารสุขภาพตำบลแม่ทรายได้ร่วมกันจัดทำแผนสุขภาพชุมชนและกลไกในการทำงานอย่างมีส่วนร่วมเพื่อ

เป็นแนวทางในการส่งเสริมสุขภาพ (กาย จิต สังคม จิตวิญญาณ) ของประชาชนในชุมชนแม่ทรายให้ มีสุขภาพดีตามแนวคิดการจัดการสุขภาพด้วยการพึ่งตนเองของชุมชนแม่ทรายอย่างยั่งยืนในชุมชน แม่ทราย

คำสำคัญ: การสื่อสารสุขภาพท้องถิ่น สร้างเสริมสุขภาพ ชุมชนแม่ทราย

Abstract

The research result revealed that 89 people in Mae Sai community were interested in joining the health care communicators (HCC). Health care communicators were anyone interested in health matter, had communicative ability as well as could advise about protective health care to family members and other people living in the community. Moreover, Maesai health care communicators played important roles in promote, protect, and solve problems about local people's health. Maesai health care communicators acted as a media of health information that local people could access easily and advocated government duty. So, Maesai health care communicators should have various characteristics that included : have knowledge about health, ready to serve, have public consciousness, reliable, have good human relations, being a good leader, have communication technique and being a model of healthy person.

Moreover, Maesai's HCCs were trained in two programs under their thinking and their deciding to develop the potential in local health care communication as follows; 1) Public communication technique and 2) Bulletin board and Radio program technique for distributing prevention methods and appropriate practice for health care. Furthermore, stakeholders, both of government part and non-government part, and Maesai's HCCs have conducted Maesai health's master plan and mechanism with participatory action in Maesai community. They will be a guide line to promote holistic health (physical, mental , social and spiritual) for developing the quality of life to be well-being toward the model of health management with self-reliance and sustainability in Maesai community.

Key words: local health communication, holistic health promotion, Mae Sai community